

ИЛИНДЕНЪ

Органъ на бившиятъ македоно-одрински революционеръ

Урежда редакционенъ комитетъ = Излиза седмично

Редакция и администрация на улица „Прѣславъ“ № 4 – София. Телефонъ 1932

ПОДПИСАНИЕ: За България годишно 120 лева, полугод. 65 лева, За странство 200 лева, За Америка 2 долара

Македонскитѣ Политически Организации въ С. Щ. и Канада отхвърлятъ най-енергично всички договори и конвенции относително нашето отечество, тъй като тѣ посѣгатъ върху неговитѣ права и интереси и държатъ отговорно Обществото на Народитѣ за неприлаганието клаузитѣ за покровителството на малцинствата и за всички онѣзи безчинства и посѣгателства, които се извършватъ въ Македония.

Конгресътъ счита за необходимо да обърне вниманието на Обществото на Народитѣ, че то съдействува чрезъ своето бездействие за тласването на нашия народъ въ пѣтя на отчаянието, което коштува скѣпо на милиони хора. Всичко това е недостойно и срамно за настоящия вѣкъ.

Резолюция II-ра на IV конгресъ на макед. политически организации въ Съединенитѣ Щати и Канада, състоялъ се отъ 7—9 септември 1925 год.

Борисъ Ив. Лазаровъ Тодевъ

Едно отъ най-виднитѣ семейства въ Банско сж Бр. Тодеви. Тѣ сж били известни съ голѣмитѣ си търговски връзки въ турската империя, па и вънъ отъ нея. Занимавали сж се съ коварство и др. Пригответия сахтиянъ въ Банско сж о закупвали и носили въ Виена. Това твърде много имъ помогнало да се издигнатъ повече отъ другитѣ съграждани.

Киръ Иванъ е билъ повече предаденъ на търговията, а Киръ Благо и Киръ Никола сж се занимавали съ народни, обществени работи. Особенно Киръ Благо е билъ голѣмъ родолюбецъ. Той е взималъ участие въ борбитѣ срѣщу рѣцкото духовенство, което безчовѣчно е експлоатирано невинното българско население. Организиранъ е по своя инициатива защитата на българитѣ срѣщу турски орди, обирачи на мирното население. Въобще, предъ нищо не отстъпвалъ, когато е трѣбвало да се защитятъ онеправданитѣ. Това му докарало умразата на турската властъ. Той обаче се държалъ достойно до смъртта.

Достоенъ неговъ наследникъ е Борисъ, синъ на дѣдо Иванъ, внукъ на Киръ Благо. Борисъ е роденъ презъ 1877 година въ Банско.

Завършилъ основното си образование въ Банско и следъ това постѣпва въ Солунската гимназия, дѣто свършва V-класъ. Между другаритѣ си е билъ известенъ като бунъ, но справедливъ и искренъ, затова е билъ обичанъ отъ всички. По желание на домашнитѣ си, той напуска гимназията и се предава на търговия. Въ скоро време си пробива пѣтъ, завързва връзки съ по-видни търговски фирми въ Съръ, Солунъ, Кавала и Драма и застава на нужната висота. По природа губавъ, красивъ левентъ гидия, по душа откровенъ, демократиченъ, отзивчивъ, той въ скоро време, още въ ранна възраст стана известенъ въ цѣлата Разложка околия. Още презъ 1896 год. организацията бѣ пустнала своитѣ корени. Първиятъ посветенъ бѣ Л. П. Теофиловъ, който пѣкъ пусна революционната искра чрезъ Д. Л. въ Банско и Ив. Каназиревъ въ Мехомия. Единъ отъ първитѣ съучастници и сътрудници въ развитието на революц. организация е Борисъ. Той се предава всецѣло на революционната борба. Съ дожажданието на Г. Дѣлчевъ се дава новъ тласкъ, новъ замахъ. Обаче Гоцето, остана твърде малко учителъ въ Банско. Той скоро замина и остави всичко пакъ на мѣстнитѣ дѣятели, между които видна роля играе Борисъ. Нѣколко години той работи усилено, като влизаше и въ околийския комитетъ.

Презъ 1901 год. американката мисъ Стоунъ бѣ дошла въ Банско да урежда библейски курсъ. Следъ свършване на курса трѣгва съ кираджии за Горна-Джумая. По пѣтя Банско—Предѣлъ—Горна-Джумая бѣ заловена отъ четитѣ при Подпрѣната скала. Това бѣ дѣло на организацията и на времето си обърна вниманието на политическия свѣтъ. Между заловенитѣ отъ турскитѣ власти по това дѣло бѣ и Борисъ, който се отърва благодарение на дадената амнистия по това дѣло по изричното желание на сатрата Мисъ Стоунъ.

Турцитѣ започнаха да преследватъ Бориса на всѣка стѣпка, и той бѣ принуденъ да емигрира. Презъ 1904 год. следъ една нова амнистия, следъ Илинденското въстание, той отново се връща въ родната страна и започва пакъ търговия. Следъ Илинденското въстание започна реформената акция. Сърския окръгъ бѣ даденъ на френски офицери. Това особено много ядосваше турскитѣ власти, и тѣ по-усилено започнаха да преслѣдватъ по-събуденитѣ българитѣ съ целъ да убиятъ духа на българина. Паметна е за всички разложани 1905 год. Отъ всички села бѣха подгонени по-събуденитѣ и интелигентнитѣ вождове.

На 22 септември 1905 год. цѣлата полиция и аскеръ заграждатъ Банско, обискратъ много къщи съ целъ да търсятъ оружие и комити. Потърсватъ братята Борисъ и Асень Ив. Тодеви. Залавятъ само Бориса, понеже Асень отскотствувалъ тогава. Преди тѣхъ билъ заловенъ Никола Проданичинъ, баща на Ив. Вапцаровъ, а после хванали и Миланъ Колчаговъ. Тримата: Борисъ, Никола и Миланъ залавятъ и затварятъ въ Мехомия.

На 24 септември ги подкарватъ съ усилена стража отъ Мехомия за Съръ. Вързани съ вѣжа, оковани въ белекчета, потеглили съ 30 души аскеръ и нѣколко запти презъ Банско за Съръ.

Не далечъ отъ Банско, въ мѣстността „Св. Георги“ аскерския чаушинъ изкомандувалъ за стрѣлба на месо и съ единъ залпъ конвоиранитѣ арестанти Борисъ, Никола и Миланъ падатъ мъртви, пронизани отъ жестоки куршуми.

Така загина Борисъ съ дватата си другари. Вестъта за убийството на Борисъ и другаритѣ му се разнесе като мълния изъ разложката котловина. Нѣмаше българска колиба, не остана българско сърце, което да не пролѣтъ сълза за невинно падналитѣ синове на измъчената Родина.

На сжщото мѣсто бидоха погребани. Стрѣчи скроменъ кръстъ надъ гроба обрасналъ съ трѣви и бурени и напомня за това страшно събитие.

Минахъ тази година изъ Разложката котловина, седнахъ на гроба, и мили спомени възкрѣснаха у менъ за скромния и непрежалимъ Борисъ и другаритѣ му.

Спомнихъ си за онѣзи младежки години, когато съ Борисъ съмъ прекарвалъ много безсънни нощи, въ беседи за народни дѣла.

Весела и отзивчива душа бѣ Борисъ. Той бѣ щедъръ, той бѣ готовъ да даде и последната си пара на нуждающия се, на гладния. Готовъ бѣ да даде мило и драго, за да изтрие сълзитѣ на плачущия, за да утеши болезнената му душа.

Рано умрѣ Борисъ. Той бѣ човѣкъ съ широкъ и демократиченъ замахъ. Той имаше въ себе си морални и тѣлесни сили за още по-голѣми дѣла и подвизи. Преврежданата смъртъ тури край на живота му, и той не можа да реализира своитѣ идеали. Вѣчна памесъ на истинския човѣкъ и безкористния родолюбецъ

Борисъ Ив. Лазаровъ Тодевъ.